

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

पृथ्वीनारायण क्याम्पस

अतिरिक्त कक्षा तथा आंशिक शिक्षकहरुद्वारा लिइएका कक्षा व्यवस्थापनसम्बन्धी

कार्यविधि, २०७८

त्रिभुवन विश्वविद्यालयको कार्यकारी परिषदले आंशिक शिक्षकद्वारा लिएका कक्षाहरुलाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धमा निश्चित कार्यविधि बनाई शिक्षक छनौट प्रक्रिया अगाडि बढाउने भनी निर्णय गरी पठाएकोले सो निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धमा देहायको कार्यविधि बनाइएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-** (१) यस कार्यविधिको नाम “अतिरिक्त कक्षा तथा आंशिक शिक्षकहरुद्वारा लिइएका कक्षा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८” रहेको छ ।

२. यो कार्यविधि पृथ्वीनारायण क्याम्पस कार्य समितिबाट पारित भएका मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषा:-** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) “क्याम्पस प्रमुख” भन्नाले त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट नियुक्त भई कार्यरत यस पृथ्वीनारायण क्याम्पसका क्याम्पस प्रमुखलाई जनाउँछ ।

ख) “अतिरिक्त कक्षाका लागि शिक्षक” भन्नाले त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयको स्वीकृति लिई तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी क्याम्पस प्रमुखसँग सम्झौता गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न आंशिक शिक्षकलाई सम्झनु पर्दछ ।

ग) “छनौट समिति” भन्नाले अतिरिक्त कक्षाभार लिन क्याम्पस प्रमुखले गठन गरेको शिक्षक छनौट समितिलाई जनाउँछ ।

घ) “अतिरिक्त कार्यभार” भन्नाले यस पृथ्वीनारायण क्याम्पसमा प्राध्यापन गर्ने नियमित शिक्षक लामो समयको विदा वा काजमा अन्यत्र गएको अवस्थामा वा कुनै नयाँ कार्यक्रम थप भई शिक्षकको आवश्यकता परेमा वा पूर्णकालीन शिक्षकलाई तोकिएको कक्षाभारभन्दा बढी कक्षाभार भई पूर्णकालीन शिक्षकले सो बढी भएको कक्षाभार लिन नसक्ने भएमा सो कक्षालाई अतिरिक्त कक्षाभार सम्झनु पर्छ ।

ङ) “अतिरिक्त कक्षाभार कोष सम्झौता” भन्नाले एक शैक्षिक सत्रमा कुनै एक विषय पढाउने सम्बन्धमा कोष पूरा गर्ने समय, पारिश्रमिकको निर्धारण, पारिश्रमिक भुक्तानी गर्ने विधि आदि उल्लेख गरी क्याम्पस प्रमुखसँग गरिएको कोष सम्झौता सम्झनु पर्छ ।

च) “क्याम्पस” भन्नाले पृथ्वीनारायण क्याम्पस पोखरालाई जनाउने छ ।

Sawj
क्याम्पस प्रमुख

छ) “सहायक क्याम्पस प्रमुख” भन्नाले पृथ्वीनारायण क्याम्पस अन्तर्गत त्रि.वि. बाट नियुक्त भई क्याम्पसको सम्बन्धित विभिन्न संकाय, संस्थान, निकाय, कार्यक्रम अन्तर्गत क्याम्पस प्रमुखको मातहतमा रही कार्यरत क्याम्पसका शिक्षकलाई जनाउने छ ।

ज) “आंशिक शिक्षकको पूर्ण कक्षाभार” भन्नाले स्नातक तह तर्फ हप्ताको १८ पिरियड र स्नातकोत्तर तह तर्फ हप्ताको १२ क्रेडिट घण्टा कक्षाभार लिनुपर्ने भन्ने जनाउने छ र कक्षाभार त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार समायोजन गर्दै लगिने छ ।

३. नियमित वा पूर्णकालीन शिक्षकको कक्षाभार:-

- (१) त्रिभुवन विश्वविद्यालयको नियमित वा पूर्णकालीन शिक्षकले अनिवार्य लिनुपर्ने गरी त्रिभुवन विश्वविद्यालय र क्याम्पसले तोकेबमोजिम कक्षाभार लिनुपर्ने छ ।
- (२) नियमित वा पूर्णकालीन शिक्षकले अनिवार्य लिनुपर्ने गरी तोकिएको न्यूनतम कक्षाभारपछि अतिरिक्त कक्षाभार भएमा पूर्णकालीन गराउने व्यवस्था गरिनेछ । यसका लागि सम्बन्धित विभागबाट विभागीय प्रमुखले पूर्णकालीन शिक्षकबाटै कम्तिमा एउटा विषय वा कोर्सको थप पठनपाठन शिक्षकले लिनु पर्ने अतिरिक्त कक्षाभार सम्बन्धमा विभागीय बैठकद्वारा निर्णय गरी सम्बन्धित सहायक क्याम्पस प्रमुखमार्फत क्याम्पस प्रमुखसमक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (३) नियमित वा पूर्णकालीन शिक्षकले लिएको अतिरिक्त कक्षाको नियमानुसारको अतिरिक्त पारिश्रमिक उपलब्ध गराइनेछ ।
- (४) अवकास प्राप्त शिक्षकले अवकासपछि अतिरिक्त कक्षा लिन चाहेमा त्यस्ता शिक्षकहरुबाट पनि नियमानुसारको अतिरिक्त पारिश्रमिक दिने गरी अध्यापन गराउने व्यवस्था गरिने छ ।
- (५) थेसिस र शिक्षण अभ्यासलाई कक्षाभार अन्तर्गत गणना गरिने छैन ।
- (६) कार्यविधिको माथि दफा दफाहरुमा उल्लेखित अवस्थापछि पनि अतिरिक्त कक्षाभार भएको खण्डमा अतिरिक्त कक्षाको व्यवस्थापनका लागि आवश्यकताअनुसार आंशिक शिक्षकको व्यवस्था गरिने छ ।

४. अतिरिक्त कक्षा संचालनका लागि आंशिक शिक्षकको व्यवस्थापन:-

- (१) यस क्याम्पसमा आंशिक शिक्षकद्वारा लिइएका कक्षाहरुलाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धमा क्याम्पसमा कम्तिमा एक शैक्षिक सत्र पूरा गरेका आंशिक शिक्षकहरुलाई क्याम्पसको आवश्यकता, औचित्यता, जेष्ठता, निरन्तरता, अनुभव र तोकिएको पूर्ण कक्षाभार लिएको आधारमा त्रि.वि. केन्द्रीय कार्यालयको स्वीकृतिमा क्याम्पसले निर्णय गरी प्रत्येक शैक्षिक सत्रका लागि

(Signature)
प्रमुख

छुट्याएको आन्तरिक श्रोतबाट खर्च व्यहोर्ने गरेर सो खर्चले धान्ने हदसम्म आंशिक शिक्षकहरुलाई शिक्षण सहायकले पाउने सरहको पारिश्रमिक पाउने गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउने छ । अतिरिक्त कक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ को दफा ५ (ग) को आधारमा त्रि.वि. सेवा आयोगबाट प्रकाशित गरेको नतिजामा बैकल्पिक सूचीमा रहेका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ र त्यस्ता व्यक्तिलाई अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउन छनौट प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने छैन, केवल केन्द्रीय कार्यालयको स्वीकृति लिई सम्झौता गरी अध्यापनमा संलग्न गराइने छ ।

- (२) नियमित वा पूर्णकालीन शिक्षकको कार्यभार छुट्याई सकेपछि बाँकी रहेका कक्षाहरुमध्ये हाल कार्यरत आंशिक शिक्षकहरुले तोकिएको पूर्ण कक्षाभार लिएको अवस्थामा मात्र शिक्षण सहायकले पाए सरहको पारिश्रमिक पाउने गरी क्याम्पसमा अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ ।
- (३) आंशिक शिक्षकको लागि पूर्ण कक्षाभार नपुग्ने अवस्थामा त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा जारी गरेको "त्रिभुवन विश्वविद्यालय अतिरिक्त कक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७७" अनुसार क्याम्पसको क्याम्पस प्रमुखसँग कोष सम्झौता गरेर अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ ।
५. त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयबाट स्वीकृति प्राप्त भएका विषयहरुमा हाल अध्यापन कार्यमा संलग्न आंशिक शिक्षकहरु मध्येबाट शिक्षक सहायकले पाए सरहको पारिश्रमिक पाउने गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउन शिक्षकहरुको छनौट गर्दा तपसिल बमोजिमको नीति अवलम्बन गरिनेछ:-
 - (क) क्याम्पसको कार्य समितिबाट पारित यस कार्यविधि अनुसार शिक्षक छनौट समिति गठन गरी शिक्षक छनौट प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
 - (ख) शिक्षक छनौट समितिमा यथासक्य आवश्यकता, औचित्यता समेतको आधारमा क्याम्पसमा सञ्चालित संकाय, संस्थान, कार्यक्रमको प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गरिने छ ।
 - (ग) शिक्षक छनौट समितिले शिक्षक छनौट गर्दा मुख्य रूपमा क्याम्पसको अध्यापनमा आवश्यकता, औचित्यता, जेष्ठता, निरन्तरता अनुभव र तोकिएको पूर्ण कक्षाभार लिएको कुरालाई आधार लिने छ ।
 - (घ) क्याम्पसमा हाल अध्यापन कार्यमा संलग्न आंशिक शिक्षकहरु मध्येबाट शिक्षण सहायकले पाए सरहको मासिक पारिश्रमिक पाउने गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउन कुन कुन संकाय, संस्थान, कार्यक्रम अन्तर्गतका विषयहरुका लागि के कति संख्यामा आंशिक शिक्षक छनौट गर्ने भन्ने कुराको निर्धारण कार्य शिक्षक छनौट समितिले गर्ने छ ।

[Signature]
प्रमुख प्रमुख

- (ड) त्यसरी शिक्षक छनौट गर्दा त्रिभुवन विश्वविद्यालय बाहेकका अन्य सरकारी, सामुदायिक, गैरसरकारी, निजी संघ संस्था वा निकायहरुमा पूर्णकालीन सेवामा कार्यरत व्यक्तिहरुलाई शिक्षक छनौट समितिले शिक्षकमा छनौट गर्न पाउने छैन । शिक्षक छनौट समितिले सम्बन्धित शिक्षकलाई त्यस्ता संस्था, निकाय, कार्यालयहरुमा पूर्णकालीन सेवामा कार्यरत रहेको छैन भन्ने घोषणापत्रमा सहिछाप गराउने छ । कथंकदाचित त्यस किसिमका पूर्णकालीन सेवामा संलग्न भएको पाइएमा निजलाई अध्यापन सेवाबाट हटाई खाली स्थानमा छनौट समितिबाट आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी अर्को शिक्षकको व्यवस्था गरिने छ ।
- (च) माथि दफा ५ को खण्ड (ड) मा जे जस्तो कुरा उल्लेख गरिए तापनि क्याम्पसमा शिक्षकको अभावको स्थितिमा एवं विषय दक्षताको आधारमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय बाहेकका अन्य सरकारी, सामुदायिक, गैरसरकारी, निजी संघ संस्था वा निकायहरुमा पूर्णकालीन सेवामा कार्यरत व्यक्तिलाई संलग्न गराउनुपर्ने अवस्थामा कोष सम्भौता गरेर वा प्रति पिरियडका दरले भुक्तानी गर्ने गरी आंशिक शिक्षक/विषय विज्ञको हैसियतमा तथा अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ ।
- (छ) एकै पटक नियुक्त भई अध्यापन कार्यमा संलग्न आंशिक शिक्षकहरुलाई शिक्षण सहायकले पाए सरहको पारिश्रमिक पाउने गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउन जेष्ठताको आधारलाई लिँदा शिक्षक छनौट समितिले आंशिक शिक्षकमा नियुक्ति लिएको मिति, आंशिक शिक्षकमा नियुक्तिको क्रम, पठन पाठनको कार्य सुरु गरेको मिति, शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको प्राप्ताङ्क निरन्तरता समेतका आधारहरुलाई हेरी निर्धारण गर्ने छ ।
- (ज) शिक्षक छनौट समितिबाट छनौट भएका शिक्षकको विस्तृत विवरण उल्लेख गरी क्याम्पसले स्वीकृतिका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालयको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने छ र त्यसमा केन्द्रीय कार्यालयबाट स्वीकृति भई आएपछि मात्र लागू हुनेछ ।
६. त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोगबाट सिफारिस भई स्थायी शिक्षक आएपछि वा तोकिएको पूर्ण कक्षाभार नलिएको अवस्थामा वा क्याम्पसले आर्थिक व्यवस्थापन गर्न असमर्थ भएको अवस्थामा जुनसुकै बखत सम्भौता रद्द हुने छ ।
७. अध्यापन कार्यमा संलग्न हुन छनौट भएका आंशिक शिक्षकहरुलाई एक वर्षको सम्भौता गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ । क्याम्पसको आवश्यकता, औचित्यता, आर्थिक सक्षमता तथा कक्षाभारको अवस्थाको आधारमा क्याम्पस कार्य समितिद्वारा निर्णय गरी थप एक वर्षका लागि सम्भौता अवधि बढाउन सकिने छ । त्यसरी थप एक वर्षको लागि सम्भौता अवधि बढाई सम्भौता गरिएको सम्बन्धमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयलाई जानकारी दिइने छ ।
८. हाल अध्यापन कार्यमा संलग्न रहेका आंशिक शिक्षकहरु मध्येबाट मात्र छनौट समितिले निर्धारण गरे बमोजिमको संख्यामा शिक्षक छनौट गरी शिक्षण सहायकले पाए सरहको पारिश्रमिक पाउने

[Handwritten signature]
प्रधानाचार्य

गरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराउने व्यवस्था गरिने छ र अध्यापनका लागि संलग्न गराउन सकिने विषय र संख्याका सम्बन्धमा पहिले नै त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयमा पठाएको विवरणअनुसार नै प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।

९. शिक्षण सहायले पाए सरहको मासिक पारिश्रमिक पाउने गरी आन्तरिक श्रोतबाट अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने शिक्षकहरुलाई कक्षाभार दिएपछि पनि अतिरिक्त कक्षाभार रहेको अवस्थामा सोबमोजिम छनौट भएका आंशिक शिक्षक बाहेकका अन्य आंशिक शिक्षकहरुलाई त्रिभुवन विश्वविद्यालयले निर्धारण गरेबमोजिमको पारिश्रमिक भुक्तानी दिने गरी विभागीय प्रमुखको सिफारिसमा आवश्यकता, औचित्यता, जेष्ठता, निरन्तरता, अनुभव आदिलाई आधार लिई क्याम्पस प्रमुखसँग कोष करार गरेर अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ ।
१०. यस क्याम्पसमा अध्यापन गर्ने नियमित शिक्षक लामो समयको विदा वा काजमा अन्यत्र गएको अवस्थामा वा कुनै नयाँ कार्यक्रम थप भई शिक्षकको आवश्यकता परेमा वा पूर्णकालीन शिक्षकलाई तोकिएको कक्षाभारभन्दा बढी कक्षाभार भई सो शिक्षकले सो बढी भएको कक्षाभार लिन नसक्ने भई नयाँ आंशिक शिक्षक राख्नुपर्ने अवस्था भएमा क्याम्पस प्रमुखले कक्षाभार र कक्षा तालिका विवरण उल्लेख गरी विभागीय प्रमुख वा कार्यक्रम संयोजकको सिफारिससहित स्वीकृतिका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयमा पठाई स्वीकृति प्राप्त भएपछि क्याम्पस प्रमुखले गठन गरेको छनौट समितिमार्फत त्रिभुवन विश्वविद्यालयले जारी गरेको अतिरिक्त कक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ मा निर्धारित गरे बमोजिमको छनौट प्रक्रिया पुरा गरी आंशिक शिक्षक छनौट गरिने छ । तर एक शैक्षिक सत्र कुशलतापूर्वक शिक्षण कार्य गरिसकेका आंशिक शिक्षकलाई पुनः आंशिक शिक्षकको रुपमा संलग्न गराउनु पर्दा निजको लागि पुनः प्रक्रिया अवलम्बन नगरी अध्यापन कार्यमा संलग्न गराइने छ ।
११. विशेष शैक्षिक कार्यक्रममा अध्यापन कार्यमा संलग्न हुनुहुने शिक्षकहरुको हकमा यो कार्यविधि लागू हुने छैन ।
१२. यो कार्यविधिको व्याख्या र बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार क्याम्पसको कार्यसमितिलाई हुने छ ।
१३. यो कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन, थपघट, परिमार्जन क्याम्पस कार्य समितिले गर्न सक्ने छ ।
१४. यो कार्यविधि त्रिभुवन विश्वविद्यालयको ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिका, कार्यविधिसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म यस कार्यविधिको व्यवस्था खारेज हुने छ ।

Sanjay Kumar
क्याम्पस प्रमुख